

Antopäivä
25.4.2012
Päätösnumero
12/0184/2
Diaarinumero
01073/11/2299

Asia Kunnallisvalitus

Muutoksenhakija Jukka Tikanmäki
Kaskipolku 3 as 3
86800 PYHÄSALMI

Päätös, johon on haettu muutosta

Viranomaisen ja päätöksen päivämäärä

Pyhäjärven kaupunginvaltuusto 31.10.2011 § 70

Valtuusto on päättänyt esittää epäluottamuslausetta tarkastuslautakunnalle. Tarkastuslautakunta tulee erottaa ja uutta tarkastuslautakuntaa ei valita tuossa kokouksessa.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Valtuuston päätös on kumottava virheellisessä järjestyksessä syntyneenä.

Valtuuston ei olisi tullut käsitellä asiaa valtuustossa esitetyllä tavalla, koska asia oli valmisteltu virheellisesti ja kuntalain vastaisesti.

Asian on alun perin 15.8.2011 esitelty kaupunginhallitukselle kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja, vaikka kaupunginhallituksen valmistelu ja esittely kuuluu kaupunginjohtajalle. Valmistelussa ei ollut perusteltu, miksi valmistelun ja esittelyn suoritti kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja. Kaupunginhallitus ei ollut tehnyt päätösesitystä tarkastuslautakuntaa koskevasta asiasta valtuuston käsittelyn pohjaksi 29.8.2011.

Valtuuston tulee käsitellä asiat joko kaupunginhallituksen tai tilapäisen valiokunnan esityksestä. Tarkastuslautakunnan toimintaa koskevassa asiassa tilapäinen valiokunta ei ole tehnyt päätösesitystä, vaan se on laatinut ainoastaan lopulausunnon. Valtuuston ei olisi pitänyt käsitellä tätä asiaa, vaan sen olisi tullut palauttaa asia tilapäiselle valiokunnalle lisävalmisteluun.

Tilapäinen valiokunta voidaan asettaa toimielimen erottamiseksi tai hallinnon tarkastamiseksi. Nyt kysymyksessä oleva valiokunta oli asetettu hallinnon tarkastamiseksi. Koska tilapäinen valiokunta on käsitellyt asiaa vain hallinnon kannalta, valtuusto ei ole voinut erottaa tarkastuslautakuntaa tämän valiokunnan valmistelun pohjalta.

Kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtajan Raija Leppäharjun omistama tilitoimisto oli tehnyt Pyhäsalmen Lentokenttä Oy:n kirjanpidon toiminnan alusta vuoteen 2009 saakka. Tarkastuslautakunnan erottaminen liittyy Pyhäsalmen Lentokenttä Oy:n taloudenpidossa havaittuihin seikkoihin. Tutkinnan kohteena on siten ainakin osittain ollut hänen omistamansa tilitoimiston toiminta. Tämän vuoksi Leppäharjun olisi tullut jäävätä itsensä asian käsittelystä.

Asia on hoidettu kovalla kiireellä. Tästä on osoituksena se, että asia on viety valtuuston käsiteltäväksi 29.8.2011 ilman kaupunginhallituksen ja 31.10.2011 ilman tilapäisen valiokunnan pohjaesitystä. Tikanmäki oli valtuuston puheenjohtajana ensin kieltäytynyt ottamasta asiaa valtuuston kokousta 31.10.2011 koskevalle asialistalle, koska asiasta ei ollut kaupunginhallituksen lausuntoa. Kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtajan Raija Leppäharjun ja 2. varapuheenjohtajan Tyyne Tuikan vaatimuksesta hän oli kuitenkin hyväksynyt asian ottamisen asialistalle pykäläksi 70, kun nämä olivat vakuuttaneet, että kaupunginhallitus antaa lausuntonsa ennen valtuuston kokousta. Kun Tikanmäelle selvisi, ettei asiassa ollut tilapäisen valiokunnan päätösesitystä, hän teki valtuuston puheenjohtajana päätöksen asian poistamisesta asialistalta. Asia kuitenkin käsiteltiin valtuustossa kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtajan Raija Leppäharjun esityksen perusteella kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtajan Tyyne Tuikan kannatettua hänen esitystään. Edellä todetusta voidaan päätellä, että kaupunginhallitukselle on tullut kiire erottaa tarkastuslautakunta ennen kuin se ehtii perehtyä tarkemmin hallinnon toimintaan, mukaan lukien kaupunginhallituksen toiminta. Jos kaikilla valtuutetuilla olisi ollut tieto edellä mainituista seikoista, niin äänestystulos olisi ollut luultavasti erilainen. Todennäköisesti valtuusto ei olisi lähtenyt äänestykseen lainkaan.

Merkitään

Hallinto-oikeus on 25.11.2011 antamallaan päätöksellä taltionumero 11/0558/2 kieltänyt valtuuston päätöksen täytäntöönpanon.

Lausunnot ja selitykset

Kaupunginhallitus on hallinto-oikeuteen 15.12.2011 saapuneessa kirjelmässään vaatinut, että hallinto-oikeus kumoaa edellä mainitun valtuuston päätöksen täytäntöönpanon kieltämistä koskevan päätöksensä.

Kaupunginhallitus on antanut lausunnon.

Tikanmäki on antanut vastaselityksen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu ja perustelut

Hallinto-oikeus kumoaa valituksenalaisen valtuuston päätöksen.

Asian näin päättyessä raukeaa lausuminen kaupunginhallituksen tekemästä valtuuston päätöksen täytäntöönpanon kieltämisen kumoamista koskevasta vaatimuksesta.

Perustelut

ASIAN TAUSTAA

Asiakirjoista käy ilmi, että asian taustalla ovat mahdolliset tarkastuslautakunnan toimintaan liittyvät epäselvyydet Pyhäsalmen Lentokenttä Oy:n taloudenpidon valvonnassa ja yhtiön toimintakuntoon saattamisessa. Pyhäjärven kaupungin hallinnossa on otettu esille kysymys, onko tarkastuslautakunta tai sen puheenjohtajisto toimivaltansa ylittäen mahdollisesti ohjeistanut teknistä johtajaa Pyhäsalmen Lentokenttä Oy:n asiakirjojen kuntoon saattamisessa ja onko lautakunnan puheenjohtaja mahdollisesti toimivaltansa ylittäen tilannut erityisen tilintarkastuksen Pyhäsalmen Lentokenttä Oy:öön. Lisäksi erimielisyyttä on syntynyt siitä, onko tarkastuslautakunta laiminlyönyt tehtäviään, kun Pyhäsalmen Lentokenttä Oy:n aikaisempien vuosien tilinpäätökset ja tilintarkastukset ovat olleet asianmukaisesti hoitamatta.

Valtuusto on 29.8.2011 asettanut tilapäisen valiokunnan selvittämään tarkastuslautakunnan toimintaa Pyhäsalmen Lentokenttä Oy:n asiassa.

Tilapäinen valiokunta on suorittamansa selvitystyön pohjalta 6.10.2011 antamassaan loppulausunnossa todennut, että:

- a. Tarkastuslautakunta ei ole lautakuntana ohjeistanut tai neuvonut teknistä johtajaa.
- b. Tilintarkastusyhteisö KPMG ei ole antanut sille kuulumattomia ohjeita.
- c. Tarkastuslautakunnan puheenjohtajat kieltävät ohjeistaneensa teknistä johtajaa.
- d. Pyhäjärven kaupungin konserniohjeet ovat osittain vanhentuneet ja kaupungin arkistointiohjeet sekä muu tarkentava ohjeistus muun muassa tytär- ja osakkuusyhtiöiden pysyvien asiakirjojen arkistointiin ovat puutteelliset.
- e. Konsernijohto on laiminlyönyt tehtävänsä noin kymmenen vuoden ajalta (2001-2010) pois lukien vuosi 2004.
- f. Tilintarkastusyhteisö KPMG ei ole saanut virallista vahvistusta tarkastaa Pyhäsalmen Lentokenttä Oy:n tilejä.

Ennen asian käsittelyä valtuustossa 31.10.2011 kaupunginhallitus on antanut kuntalain 53 §:n 2 momentissa tarkoitetun lausunnon 25.10.2011. Kaupunginhallitus on lausunnossaan todennut, että tilapäisen valiokunnan loppulausunto ei poista niitä ristiriitaisia lausuntoja, joita asiasta on annettu.

Selvitystyön tulokset on viety valtuuston käsiteltäväksi 31.10.2011. Asia on käsitelty §:n 70 kohdalla otsikolla "Tarkastuslautakunnan toiminta Pyhäsalmen Lentokenttä Oy:n asiassa / kaupunginvaltuuston asettaman tilapäisen valiokunnan selvitystyö".

ASIAN KÄSITTELY VALTUUSTOSSA 31.10.2011

Sovellettavat oikeusohjeet

Kuntalain 21 §:n 1 momentin mukaan valtuusto voi erottaa kunnan, kuntayhtymän tai kuntien yhteiseen toimielimeen valitsemansa luottamushenkilöt kesken toimikauden, jos he tai jotkut heistä eivät nauti valtuuston luottamusta. Erottamispäätös koskee kaikkia toimielimeen valittuja luottamushenkilöitä.

Kuntalain 22 §:n mukaan valtuuston on asetettava keskuudestaan valiokunta valmistelemaan 21 §:ssä tarkoitettua luottamushenkilöiden erottamista koskevaa asiaa. Valiokunta voidaan asettaa myös lausunnon antamista ja hallinnon tarkastamista varten.

Kuntalain 53 §:n 1 momentin mukaan kunnanhallituksen on valmisteltava valtuustossa käsiteltävät asiat lukuun ottamatta asioita, jotka koskevat valtuuston toiminnan sisäistä järjestelyä taikka jotka lain 22 §:ssä tarkoitettu tilapäinen valiokunta tai 71 §:ssä tarkoitettu tarkastuslautakunta on valmistellut. Pykälän 2 momentin mukaan tilapäisen valiokunnan on hankittava sen valmisteltaviin kuuluvissa asioissa kunnanhallituksen lausunto.

Kuntalain 55 §:n 1 momentin mukaan valtuusto voi käsitellä asian, joka on mainittu kokouskutsussa ja joka on valmisteltu lain 53 §:ssä tarkoitettulla tavalla.

Pyhäjärven kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 9 §:n 1 momentin mukaan esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja ehdotukset valtuuston päätöksiksi, on lähetettävä kokouskutsun yhteydessä, jolleivät erityiset syyt ole esteenä.

Työjärjestyksen 16 §:n 2 momentin mukaan käsittelyn pohjana (pohjaehdotuksena) on kaupunginhallituksen ehdotus taikka, milloin tarkastuslautakunta tai tilapäinen valiokunta on valmistellut asian, niiden ehdotus. Pykälän 2 momentin mukaan jos kaupunginhallitus, tarkastuslautakunta tai tilapäinen valiokunta on muuttanut esityslistalla olevaa ehdotustaan ennen kuin valtuusto on tehnyt päätöksen asiassa, pohjaehdotus on muutettu ehdotus. Pykälän 3 momentin mukaan jos ehdotus on peruutettu, asia on poistettava esityslistalta.

Oikeudellinen arviointi ja johtopäätös

Valtuusto on 29.8.2011 asettanut tilapäisen valiokunnan selvittämään tarkastuslautakunnan toimintaa Pyhäsalmen Lentokenttä Oy:n asiassa. Hallinto-oikeus katsoo, että toimeksiannon perusteella tilapäisen valiokunnan tehtävä on rajoittunut tarkastuslautakunnan toiminnan yleiseen selvittämiseen Pyhäsalmen Lentokenttä Oy:n asiassa eikä toimeksianto ole koskenut tarkastuslautakunnan luottamuksen menetystä ja erottamista. Tilapäisen valiokunnan kokouksista laadituista pöytäkirjoista ja loppulausunnosta on todettavissa, että valiokunta on kuullut tarkastuslautakunnan jäseniä ainoastaan sen selvittämiseksi, onko väitettyjä toimia lautakunnan tai sen puheenjohtajien taholta tapahtunut. Valiokunnan kokouksista laadituista pöytäkirjoista ei ilmene, että valiokunnan kokouksissa olisi missään vaiheessa käsitelty tarkastuslautakunnan luottamuksen menetystä ja erottamista tai että tarkastuslautakunnan jäsenille olisi varattu tilaisuus antaa selityksensä luottamuksen menetyksestä ja erottamisvaatimuksesta. Edellä lausuttu huomioon ottaen tarkastuslautakunnan luot-

tamuksen menetystä ja erottamista koskevaa asiaa ei ole valmisteltu kuntalain 22 ja 53 §:ssä tarkoitetulla tavalla valtuuston kokoukseen 31.10.2011, eikä valtuusto ole voinut perustaa erottamispäätöstään kysymyksessä olevan tilapäisen valiokunnan suorittamaan valmisteluun.

Valtuuston valituksenalaista päätöstä koskevasta pöytäkirjasta ilmenee, että tilapäinen valiokunta ei ole tehnyt asiassa valtuustolle pohjaehdotusta, vaikka valtuuston työjärjestyksen 9 §:n 1 momentin ja 16 §:n määräykset tätä edellyttävät.

Kun otetaan huomioon edellä lausuttu, valtuuston valituksenalainen päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä.

MUUT VALITUSPERUSTEET

Päätöksen tultua kumotuksi edellä mainituilla perusteilla muista valitusperusteista ei ole tarpeen lausua.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut sekä kuntalaki 90 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Valitusosoitus on liitteenä (HaO 00.33 K).

Esittelijä

Renne Pulkkinen

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Aino Oksala, Martti Raunio ja Tuula Vilenius.

Jakelu

Päätös muutoksenhakijalle

Jäljennös Pyhäjärven kaupunginhallitus

Päätöksestä on julkaistava ilmoitus kaupungin ilmoitustaululla.

Maksutta

Valitusosoitus

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta.

Jos päätöksestä valitetaan kunnan jäsenelle taikka kuntayhtymän jäsenkunnalle tai sen jäsenelle kuuluvan valitusoikeuden nojalla, valitusaika lasketaan siitä päivästä, jolloin ilmoitus päätöksestä on julkaistu kunnan, kuntayhtymän tai asianomaisten kuntien ilmoitustaululla.

Jos päätös on annettu asianomaiselle erikseen tiedoksi, valitusaika luetaan kuitenkin tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Sijaistiedoksiannossa tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä. Jos tiedoksianto viranomaiselle on toimitettu tavallisena tiedoksiantona postitse kirjeellä, asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kirjeen saapumispäivänä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelämä. Sähköisellä tiedon siirtomenetelmällä toimitettavan valituskirjelmän osalta allekirjoitusvaatimuksen täyttää myös sähköisistä allekirjoituksista annetun lain 18 §:ssä tarkoitettu sähköinen allekirjoitus. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja tai julkinen oikeusavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelämä on toimitettava valitusajan kuluessa **korkeimmalle hallinto-oikeudelle**. Valituskirjelmän tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Valituskirjelmän ja muiden valitusasiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden osoite

Postiosoite:
PL 180
00131 HELSINKI

Käyntiosoite:
Fabianinkatu 15
00130 HELSINKI

Faksi: 029 56 40382
Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Pyhjärven kaupunginhallitus
PL 15
86801 PYHÄJÄRVI